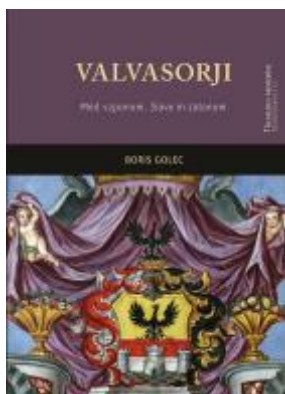

Seznam publikacij Založbe ZRC, ki bodo predstavljene na prvi redni novinarski konferenci v letu 2016. Ta bo v torek, 26. januarja 2016, ob 11. uri v Atriju ZRC.

Naslov: **Valvasorji. Med vzponom, Slavo in zatonom**

Avtor: Boris Golec

Leto: 2015

Zbirka: Thesaurus memoriae Dissertationes 11

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Zgodovinski inštitut Milka Kosa

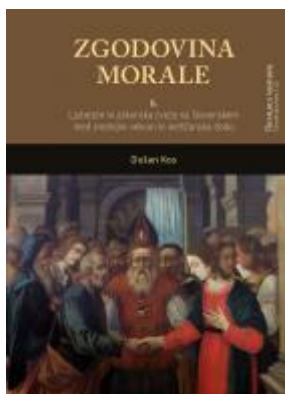
ISBN: 978-961-254-847-6

Specifikacija: trda vezava • 20 × 28 cm • 514 strani • 4 rodbinska debela

Cena: 42,00 EUR

Monografija o kranjski plemiški rodbini Valvasor v obdobju od 16. do prve polovice 19. stoletja le za spoznanje podrobneje obravnava življenje in delo polihistorja Janeza Vajkarda Valvasorja (1641–1693) kakor življenjske poti drugih rodbinskih članov. Prednostni namen obsežne raziskave o polihistorjevi rodbini je namreč osvetliti vzpone, padce, tegobe in uspehe posameznikov in plemiške družbe našega prostora. Družbe, ki jo družijo genealoške vezi, pripete na skupno rodovno deblo, katerega začetnik je bil severnoitalijanski priseljensec, anonimni služabnik Hieronim Valvasor. Njegov neobičajni vzpon med zemljiške gospode in plemiče je podobno presenetljiva zgodba, kot bo nenavaden raziskovalni duh Hieronimovega vnuka Janeza Vajkarda stoletje pozneje in po dveh stoletjih nagel upad biološke moči tedaj že razvejene rodbine. Valvasorji so danes eden od izumrlih plemiških rodov, ki je v svojem času na Kranjskem nekaj pomenil, čeprav ni spadal med starejše, tiste z najvišjim naslovom, najbogatejše in najvplivnejše. Njegove rodbinske veje so bile različno uspešne in ugledne, posamezniki pa so sestavljali pisano paletto od veljakov in drugače izstopajočih, prek povprečnih plemiških ljudi svojega časa do takšnih, ki so prestopili prag družbenih norm.

Naslov: **Zgodovina morale. 1. Ljubezen in zakonska zveza na Slovenskem med srednjim vekom in meščansko dobo**

Avtor: Dušan Kos

Leto: 2015

Zbirka: Thesaurus memoriae Dissertationes 10

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Zgodovinski inštitut Milka Kosa

Soizdajatelj: Zgodovinski arhiv Ljubljana

ISBN: 978-961-254-840-7

Specifikacija: trda vezava • 20 × 28 cm • 488 strani

Cena: 49,00 EUR

Monografija predstavlja raziskavo zgodovinskega razvoja zakonske zveze oziroma odnosov med moškim in žensko – od strasti, ljubezni, prijateljstva in osnovanja življenjske skupnosti, do težav, ki so preprečile združitev ali ovirale zakonske zveze po cerkvenih teorijah, laičkih predstavah in običajih. Gre za prvo od dveh knjig o zgodovini ljubezenske morale na Slovenskem med začetkom

srednjega veka in koncem 18. stoletja na Slovenskem, tik pred spremembo fevdalne družbe v industrijsko oziroma meščansko družbo. Raziskava osvetljuje življenje skozi dejanja in misli konkretnih ljudi in je zasnovana na arhivskem gradivu, na zasebnih in uradnih zapisih cerkvenih in posvetnih inštitucij, ki so uravnavale tok zakonskih zvez, družin in morale. Iztočnica in vodilna zgodba je razvezovanja zakoncev Marije Kajetane in Jošta Antona grofa Ursini-Blagay iz let 1769–1772. Osnovni vzrok njunega razveznega zahtevka je bila moževa spolna »impotenca«. Prek tega primera in z podrobno analizo drugih primerov, ki so zadevali za ljubezen in zakonsko zvezo usodne spolne disfunkcije, avtor analizira splošne ljubezenske mentalitete in zaznave zakonske zveze.

Naslov: **Maribor in Mariborčani**

Uredila: [Maja Godina Golija](#)

Avtorji posameznih prispevkov: [Valentina Bevc Varl](#), [Jerneja Ferlež](#), [Maksimiljan Fras](#), [Maja Godina Golija](#), [Boris Hajdinjak](#), [Dragica Haramija](#), [Dragan Potočnik](#), [Andreja Rakovec](#), [Mateja Ratej](#), [Zdenka Semlič Rajh](#), [Vlasta Stavbar](#), [Peter Simonič](#), [Manica Špendal](#), [Marjan Toš](#)

Leto: 2015

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko narodopisje • Raziskovalna postaja Maribor

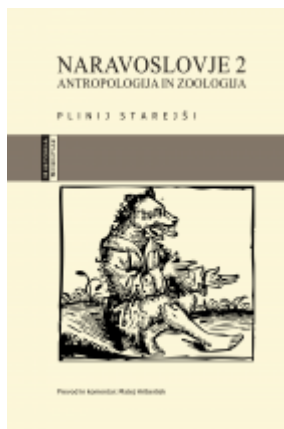
ISBN: 978-961-254-848-3

Specifikacija: trda vezava • 16,5 × 23,5 cm • 270 strani

Cena: 25,00 EUR

Maribor je mesto nasprotij, ki je v preteklih stoletjih doživelo obdobja razcveta, pa tudi številnih pretresov in nazadovanja: od srednjeveškega centra judovske kulture na Slovenskem, do centra nemštva na južnem Štajerskem, od središča bogate trgovine s kmetijskimi pridelki, do najpomembnejšega industrijskega središča v nekdanji Jugoslaviji. Mesto, ki v današnjem času – v obdobju zaostrenih gospodarskih razmer, propada in je na robu socialnega zloma. Znanstvena monografija *Maribor in Mariborčani* predstavlja pogled štirinajstih znanstvenikov z različnih raziskovalnih področij humanistike (etnologije, biografike, zgodovine, muzikologije, antropologije, umetnostne in literarne zgodovine) na usode Mariborčanov, gospodarski in kulturni razvoj ter zmogljivosti tega svojstvenega urbanega središča na Slovenskem.

Naslov: **Naravoslovje 2. Antropologija in zoologija**

Avtor: Plinij Starejši
Prevod in komentar: Matej Hriberšek
Leto: 2015
Zbirka: Historia scientiae
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Založba ZRC
ISBN: 978-961-254-851-3
Specifikacija: trda vezava • 15 × 23 cm • 460 strani
Cena: 37,00 EUR (redna)

Druga knjiga Plinijevega *Naravoslovja* je nadaljevanje z prevoda prvega dela (2013; zanj je prevajalec leta 2015 dobil Jermanovo nagrado). Prinaša prevod in komentar k 7. in 8. knjigi. Sedmo knjigo, ki obravnava antropologijo, bi pravilneje naslovili »nauk o človeku«. Plinij v njej obravnava človeka z najrazličnejših vidikov: posebnosti, biološke značilnosti, spočetje, rojstvo, razvoj, bolezni, delovanje in smrt, umske sposobnosti, posebej pa predstavi najpomembnejše dosežke in iznajdbe človeštva ter posameznike, ki so se s najbolj odlikovali. Osmo knjiga je ena od treh najpomembnejših knjig celotnega *Naravoslovja* in uvodna knjiga v tretji vsebinski sklop dela: v zoologijo. V njej Plinij predstavi kopenske živali, njihove lastnosti, posebnosti in njihov pomen za človeško družbo; njegovi opisi so zaznamovali pogled na živalstvo za stoletja, močno pa so vplivali tudi na znanost in umetnost tako srednjega kot tudi novega veka. Tudi ta knjiga je dopolnjena z obsežnim komentarjem, ki prinaša potrebna pojasnila k prevodu in razlage ter znanstveni in strokovni aparat, ki je potreben za razumevanje besedila.

Naslov: **Forgotten and lost?. Archival research of aerial photographic collections of the Western Front 1914-1918: A guide to the archives**

Avtor: Birger Stichelbaut
Leto: 2015
Zbirka: Prostor, kraj, čas 9
Jezik: Angleški

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za antropološke in prostorske študije
ISBN: 978-961-254-831-5
Specifikacija: internetna objava • pdf • 97 strani

Zgodovinske letalske fotografije so pri arheoloških, zgodovinskih in pokrajinskih študijah večkrat prezrt vir informacij. Monografija ponuja pregled nad kolekcijami, ki izhajajo iz prve svetovne vojne in sodijo med najzgodnejše sistematične zbirke fotografij posnetih iz zraka. Od leta 1915 naprej so vzdolž Zahodne fronte zračne opazovalne enote registrirale obrise sovražnikovih obrambnih položajev. Fotografije, ki so jih izdelovali v domala industrijskem obsegu in jih zbirali skozi širi leta, so se v velikem obsegu ohranile. Hranijo jih arhivi, ki so razprostranjeni po vsej Evropi, v Združenih državah Amerike in celo v Avstraliji. Opisane so najpomembnejše in najbolj

zanimive zbirke letalskih fotografij Zahodne fronte, s posebnim poudarkom na njihovi vsebini, obsegu in geografski razprostranjenosti.

Naslov: **Central-European Urban Heat Island Atlas**

Avtorja: Rok Ciglič, Blaž Komac

Leto: 2015

Jezik: angleški

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Geografski inštitut Antona Melika

ISBN: 978-961-254-481-2

Specifikacija: internetna objava • flash

Atlas mestnih toplotnih otokov Srednje Evrope (CE UHI Atlas) je spletno orodje za predstavitev različnih dejavnikov, ki vplivajo na pojav mestnega toplotnega otoka. Atlas je nastal v okviru projekta Urban heat island – razvoj in izvajanje blažilnih in prilagoditvenih strategij in ukrepov za ukrepanje zoper pojav mestnega toplotnega otoka na območju Srednje Evrope. Mestni toplotni otok je mikroklimatski pojav, ki se pojavlja v urbanih območjih. Zanj je značilno znatno povečanje temperature v urbanih območjih, kar povzroča večjo temperaturno razliko med mestnimi in okoliškimi podeželskimi območji. Atlas sestavljajo naslednji podatkovni sloji: višinska razlika, normaliziran vegetacijski indeks, površinske temperature zemlje in zraka za značilna obdobja, zemljevid pokrovnosti tal in rabe zemljišč ter zemljevidi podatkov, ki so jih za posamezna mesta v Srednji Evropi posredovali projektni partnerji. Eden od namenov atlasa je tudi omejitev naraščanja temperature v mestih, saj je poznavanje značilnosti območij temelj za prilagoditev ustreznih kratkoročnih in dolgoročnih ukrepov za zmanjševanje učinkov, preprečevanje tveganj in ustrezno upravljanje.

Naslov: **Pravopisna razpotja. Razprave o pravopisnih vprašanjih**

Uredili: Helena Dobrovoljc, Tina Lengar Verovnik

Avtorji posameznih prispevkov: Špela Arhar Holdt, Aleksandra Bizjak Končar, Mateja Curk, Helena Dobrovoljc, Polona Gantar, Peter Holozan, Mojca Horvat, Nataša Jakop, Monika Kalin Golob, Drago Kladnik, Marta Kocjan - Barle, Tina Lengar Verovnik, Nataša Logar, Dafne Marko, Tanja Mirtič, Sanja Novak, Drago Perko, Damjan Popič, Ermina Ramadanović, Irena Stramljič Breznik, Marko Snoj, Saška Štumberger, Hotimir Tivadar, Silvo Torkar, Peter Weiss, Mojca Žagar Karer, Andreja Žele

Leto: 2015

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša

ISBN: 978-961-254-841-4

Specifikacija: mehka vezava • 17 × 24 cm • 372 strani

Cena: 24,00 EUR

Monografija *Pravopisna razpotja* tako z imenom kot z obliko predstavlja nadaljevanje monografije *Pravopisna stikanja* in prinaša nove pravopisne razprave, ki so v obdobju, ko aktivno poteka

prenova pravopisnih pravil, zaželeno čtivo ne le za tiste, ki to dejanost opravljajo, temveč tudi za vse tiste, ki se z pisnim standardom dnevno, morda tudi profesionalno ukvarjajo.

Kot nakazuje predgovor obeh urednic in soavtoric monografije, ki sta obe članici delovne skupine za pripravo novega slovenskega pravopisa, pričujoče delo vključuje 27 avtoric in avtorjev z različnih ustanov. V ospredju je vsebina in perečnost do sedaj nerešenih ali nezadovoljivo rešenih pravopisnih problemov kliče po preganju idejnih in metodoloških nasprotij, s katerimi je nasičena slovenska jezikoslovna publicistika.

Prispevki se lotevajo problema male in velike začetnice pri nadomestnih imenih in frazemih, težavne stave vejice, težav pri oblikoslovnem in besedotvornem pregibanju, pravorečnih vprašanj v novem pravopisu, kratkega stika med pravopisom in standardi na drugih področjih, problemov slovarske obravnave okrajšav in citatnosti, ter težav, povezanih z normativnim vrednotenjem jezikovnih.

Vse obravnave nakazujejo, da je posodobitev pravopisa kot normativne nadgradnje jezikovnega opisa naloga, ki zahteva pravo stopnjo kritičnosti in distance – tudi in predvsem do ustaljenih prepričanj in predsodkov, pa tudi razumevanje pravopisa kot dogovora, ki je utemeljen na soglasju o enotni jezikovni normi.

Naslov: **Spletna besedila in jezik na spletu. Primer blogov in Wikipedije v slovenščini**

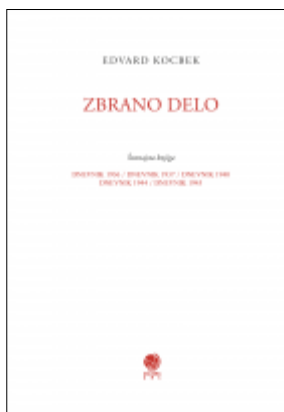

Avtorica: Mija Michelizza
Leto: 2015
Zbirka: Lingua Slovenica 6
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
ISBN: 978-961-254-852-0
Specifikacija: mehka vezava • 14,5 × 21 cm • 304 strani
Cena: 17,00 EUR

Cilj znanstvene monografije je čim celovitejši pregled nad tematiko spletnih besedil, čeprav je osrednja obravnava namenjena besedilom blogov in Wikipedije, pri čemer je, kot se izkaže, nujna umestitev v širši okvir elektronskih besedil. V prvem poglavju so predstavljene okoliščine nastanka spleta ter njegova opredelitev v razmerju do interneta in drugih elektronskih medijev. V drugem poglavju sta predstavljena korpus in slovar v povezavi s spletom, predvsem glede na to, kaj so spletni korpusi, kakšno vlogo prevzemajo danes spletni iskalniki, ter glede na rabo spleta v slovaropisju. Tretji, najobsežnejši del pričujoče monografije obsega podrobnejšo analizo jezika in besedil, predvsem izbranega gradiva z blogov in Wikipedije.

Naslov: **Edvard Kocbek. Zbrano delo, 16. knjiga. Dnevnik 1936 / Dnevnik 1937 / Dnevnik 1940 / Dnevnik 1944 / Dnevnik 1945**

Avtor: Edvard Kocbek
Uredila: Andrej Inkret, Mihael Glavan
Leto: 2015
Zbirka: Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede
ISBN: 978-961-254-822-3
Specifikacija: trda vezava • 14 × 20,5 cm • 558 strani
Cena: 37,00 EUR

Peta knjiga Kocbekovega dnevnika se po svoji zgradbi in vsebini bistveno razlikuje od prejšnjih, saj vsebuje vse doslej ohranjene dnevnike iz desetletja 1936–1945, razen tistih iz let 1942 in 1943, ki jih je Kocbek sam pripravil za svoji dve dnevniški knjigi *Tovarišija* in *Listina*. Dnevnika za leti 1940 in 1945 sta bila večinoma že objavljena, ostali doživljajo prvo objavo. V predvojnih ljubljanskih letih Kocbek poglobljeno spremlja politično dogajanje v Evropi in v svojih zapisih analizira agresivni pohod fašizma in nacizma, na domačem prizorišču pa mrzlično tke politične stike na sredini in levici. Posebej ekstenzivno in goreče zapisuje svoja prizadevanja za oblikovanje krščanskosocialistične skupine, v katero brez uspeha skuša vključiti poleg zarjanov tudi Gosarjevo skupino in sindikaliste ter pridobiti vplivne katoliške intelektualce. Njegova politična prizadevanja kulminirajo v sodelovanju pri ustanovni skupini OF in končno v odločitvi, da se pridruži partizanskemu gibanju. Dnevnika za leti 1944 in 1945 pričujeta o njegovem delu v novih oblastnih organih v Beogradu, kjer zaseda nominalno visoke položaje, v resnici pa vse bolj postaja odrinjenec na slepem tiru.

Naslov: **Slovensko izseljenstvo v luči otroške izkušnje. Druga, razširjena izdaja**

Uredila: Janja Žitnik Serafin
Avtorji posameznih prispevkov: Marjan Drnovšek, Jure Gombač, Damir Josipovič, Daša Koprivec, Marina Lukšič Hacin, Mirjam Milharčič Hladnik, Urška Strle, Marijanca Ajša Vižintin, Janja Žitnik Serafin
Leto: 2015
Jezik: slovenski
Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije
ISBN: 978-961-254-844-5
Specifikacija: mehka vezava • 15 × 21 cm • 194 strani
Cena: 15,00 EUR

Otroštvo v slovenskem izseljenstvu sodi med manj raziskane izseljenske teme. Knjiga ga poskuša osvetliti z zornih kotov različnih znanstvenih disciplin. Izhajajoč iz mnogovrstnosti zgodovinskih in kulturoloških definicij otrok ter kategorij otrok v izseljenstvu, predstavljenih v prvem, uvodnem delu knjige, so avtorje zanimala predvsem tista vprašanja, ki se jih dosedanje študije izrazito površno dotikajo ali pa so v njih sploh v celoti spregledana. Tako so v drugem delu knjige najprej pogledali na otroštvo v izseljenstvu, kot se odraža v slovenski izseljenski književnosti in medmrežnih vsebinah. Tretji del knjige se osredotoča na doslej v veliki meri prezrte vidike otroštva v nekaterih posebnih izseljenskih situacijah. Avtorice v svojih poglavjih namreč raziskujejo intimno

doživljajske migrantske izkušnje otrok aleksandrink, prisilno izseljenih otrok in otrok diplomatov. Četrty del knjige obravnava jugoslovansko skrb za otroke v slovenskem izseljenstvu v času med svetovnjima vojnama, migracije otrok v jugoslovanskem prostoru ter skrb za otroke slovenskega porekla v Bosni in Hercegovini, njihovo učenje in ohranjanje slovenskega jezika.

Naslov: **Glasba z obeh strani. Gramofonske plošče Matije Arka in Hoyer tria**

Avtorja: [Drago Kunej, Rebeka Kunej](#)

Leto: 2016

Jezik: slovenski

Založnika: Založba ZRC • Rokodelski center Ribnica

Izdajatelj: Glasbenonarodopisni inštitut

ISBN: 978-961-254-850-6

Specifikacija: mehka vezava • 14,8 × 21 cm • 116 strani

Cena: 15,00 EUR

Matija Arko, po domače Hojer, rojen v Sodražici, se je v mladosti izselil v Ameriko in s seboj prinesel veselje do glasbe in harmonike. Glasba je postala pomemben del njegovega življenja in s svojo skupino Hoyer trio je postal zelo priljubljen med Slovenci v ZDA pa tudi med izseljenci drugih narodnosti. S prepletanjem slovenske ljudske glasbe in različnih oblik ameriške popularne glasbe tistega časa je postavil temelje t. i. polka glasbe, ki je zaradi privlačnosti prestopila etnične meje in pozneje dosegla vsesplošno popularnost. Veliko glasbe Matije Arka je dokumentirane in ohranjene na gramofonskih ploščah, ki nudijo vpogled v njegovo delo in zgodovino slovenske glasbe v ZDA. O Matiji Arku, v Ameriki bolj znanem kot Matt Hoyer, in o njegovem glasbenem ustvarjanju smo vedeli v Sloveniji zelo malo. S pričujočo knjigo želimo opozoriti nanj, na njegovo delovanje in na glasbo, ki je ohranjena na starih gramofonskih ploščah.

Naslov: **Edna ftica prileteja. Ljudske pesmi iz Porabja / A bird flew in. Folk songs from the Rába Valley / Iderepült egy madár. Népdalok a Rába-vidékről**

Izbor: [Marija Klobčar, Urša Šivic, Peter Vendramin](#)

Leto: 2015

Zbirka: Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta GNI CD 020

Jezik: angleški • madžarski • slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Glasbenonarodopisni inštitut

ISBN: 978-961-254-842-1 (knjižica)

Specifikacija: CD-plošča

Cena: 13,00 EUR

Zgoščenka je del obširne zbirke zvočnih izdaj Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta; gre za znanstveno izdajo dokumentarnih zvočnih posnetkov, ki so bili posneti v porabskih vaseh med letoma 1970 in 1972 ter leta 2000. Namen zgoščenke je zvočno in s strokovnim muzikološkim in tekstološkim komentarjem predstaviti zvočno podobo Porabja ter posebnosti pesemskega izročila, ki razkriva tesno prepletanje alpske in panonske kulture. Zgoščenka s primeri petja iz Porabja je vir glasbenih vsebin za porabske in neporabske poustvarjalce in raziskovalce, z vsebinskega razumevanja pa dopolnjuje zgoščenki inštituta Spejvaj nama, Katica. Ljudske pesmi Prekmurja

(2010) in Slovenske ljudske plesne viže. Prekmurje in Porabje (2011), pri čemer ji daje prevod spremnega besedila v angleščino in madžarščino dodatno medkulturno in znanstveno razsežnost.